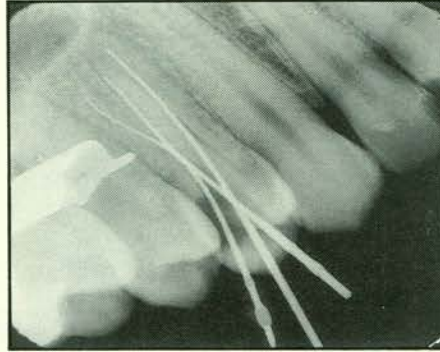
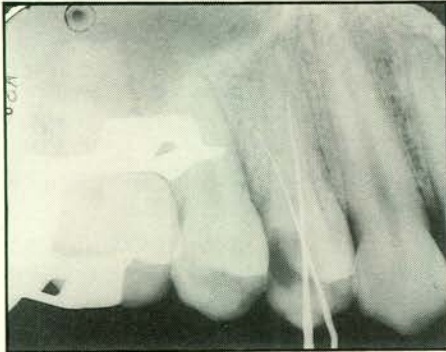

Fausse route?

De distale vijl in de eerste bovenpremolair lijkt de radix te hebben geperforeerd. Fausse route? (a). Een onder een andere hoek genomen foto toont de aanwezigheid van twee buccale kanalen en een palatinaal kanaal (b). Eindfoto (c).

Een endodontische beginfoto van een eerste premolair met een distaal tot in de pulpa reikend carieus proces, onthulde geen bijzonderheden. Na opening van het element werden in de bodem van de pulpakamer twee kanaalingangen aangetroffen. Bij het inbrengen van vijlen voor het bepalen van de lengte, ondervond de vestibulaire vijl *geen* weerstand en voelde de patiënt pijn. Een röntgenfoto (afb. 1a) leek uit te wijzen dat de vijl aan de distale zijde van het element via een fausse route (hoewel nog niet was gevijld en geen grote druk was uitgeoefend) dan wel via een lateraal kanaal buiten het element stak. Echter, omdat geen bloed op de vijl werd aangetroffen, werden de diagnoses 'fausse route' en 'lateraal kanaal' minder waarschijnlijk geacht.

Besloten werd verder te zoeken naar de juiste kanaalingang. Daartoe werd de endodontische opening alsnog vergroot, waarna nog een derde kanaalingang werd gevonden. Omdat de bovenvermelde klinische bevindingen strijdig werden geacht met een fausse route, werden vijlen in alle drie kanaalingangen gebracht, dus ook in de 'suspecte' toegang, en werd een foto onder een andere hoek genomen. Hieruit bleek dat sprake was van twee buccale kanalen en van een palatinaal kanaal (afb. 1b). Afbeelding 1c laat drie gevulde kanalen na afbehandeling zien.

Deze casus maakt duidelijk dat morfologische bijzonderheden, i.c. het op een röntgenfoto (vrijwel) niet zichtbaar zijn van een derde kanaal, tot een foutieve conclusie – en daardoor tot verkeerde beslissingen, zo-

als extractie – zouden kunnen leiden. De meerderheid van de maxillaire eerste premolaren heeft twee kanalen, incidenteel slechts één. Ongeveer 4% bezit drie kanalen in drie wortels en 5% drie kanalen in twee wortels. Is op een röntgenfoto de pulpakamer breed en is het kanaal (of zijn de kanalen) moeilijk te zien, dan is dat meestal het gevolg van een opsplitsing in nauwe kanalen.¹

C. Shamash, tandarts

Literatuur

THODEN VAN VELZEN SK, GENET JM, KERSTEN HW, MOORER WR, WESSELINK PR. Endodontologie. Alphen aan den Rijn: Stafleu & Tholen, 1983.